

1. UVOD

Od nastanka svijeta i civilizacije ljudi su težili da što brže i bolje stignu do određene destinacije. Pojavila su se prva motorna vozila koja nisu imala nikakva sigurnosna rješenja niti su u to doba razmišljali i znali o mogućim posljedicama. Prva saobraćajna nezgoda koja je zapisana se desila u New Yorku 1899 godine.

Tokom samog razvoja auto industrije i ljudskih dostignuća i otkrića tako je počela nova era masovne proizvodnje automobila. U to doba nisu postojala neka specifična pravila ni saobraćajni znakovi. 1902 godine dolazi do prvog uvođenja ograničenja kretanja brzine u istoriji. Od te godine počinje se brinuti o bezbjednosti i sigurnosti svih učesnika u saobraćaju, kao i uvođenja novih bezbjednosti i sigurnosnih tehnologija u vozila.

U zadnje četiri decenije razvoj tehnologije u automobilima se drastično povećao čak 25% učešće čini elektronika od ukupne proizvodne cijene automobila.

Analitičari procjenjuju da je čak 80% inovacija u automobilskoj industriji zasnovano na elektronskim uređajima i bezbjednosti samih učesnika u saobraćaju.

Ugrožavanje bezbjednosti saobraćaja i pojava saobraćajnih nezgoda se veoma često dešava prilikom pogrešnim ponašanjem učesnika u saobraćaju.

Da bi se povećala bezbjednost učesnika u saobraćaju pomoću informacionih tehnologija ćemo napraviti interakciju između samog vozila, puta i vozača.

Funkcija i cilj ITS-a u saobraćaju je da smanji gužve u saobraćaju samim tim i zagađenje okoline, povećanje bezbjednosti u saobraćaju, pomaže vozaču da izbjegne situacije za koje on ne bi mogao da predvidi ili u veoma kratkom roku od par milisekundi da reaguje.

Cilj sistema je da promjeni ponašanje samog vozača, da informiše vozača prije neke prepreke, upozore vozača na samo njegovo reagovanje i da reaguju u slučaju da vozač nije stigao ili nije vidio.

1.1. Predmet i ciljevi istraživanja

U posljednjih par godina povećava se broj telematičkih sistema u vozilima. Telematička oprema u cijeni vozila učestvuje do 25 % od ukupne proizvodne cijene. Neki analitičari smatraju da je više od 80 % inovacija zasnovano na elektronskim instalacijama tako što povezuju međusobno elektrotehničku opremu koja se nalazi u vozilu. Starost vozila u Republici Srpskoj je (16,9 godina), pa je zastupljenost ovih sistema u vozilima na veoma niskom nivou.

U okviru ovog rada je pokušano da se istraži oblast primjene telematičkih sistema na vozilima, sa aspekta bezbjednosnog značaja. Takođe se fokusira mogućnost stimulisanja kupnje novijih vozila odnosno obnavljanja voznog parka u Republici Srpskoj.

Konačni ciljevi istraživanja baziraju se na tezi da će novija vozila sa telematičkom opremom koja je u funkciji podrške vozaču, preduprijeti nastanak saobraćajne nezgode ili u konačnici omogućiti stabilnije kretanje vozila, izbjegavanje sudara ili slijetanja sa puta odnosno pravca kretanja.